

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“
direktorius 2023 m. lapkričio 6 d.
įsakymu Nr. V-166

VILNIAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „PELENĖ“ KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ (toliau – Tvarka) nustato krizių valdymą ugdymo įstaigose, vykdančiose ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programas (toliau – Ugdymo įstaiga), krizių valdymo komandą sudarymą, darbo organizavimą krizės įveikos metu Vilniaus lopšelyje-darželyje „Pelenė“ ir Vilniaus miesto savivaldybėje (toliau – Savivaldybė).

2. Krizių valdymo tikslas – pasirengti konstruktyviai reaguoti, kad įvykus krizei būtų veikiama koordinuotai ir užtikrinta reikalinga pagalba krizės paveiktiems Ugdymo įstaigos bendruomenės nariams.

3. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

3.1. **krizinė situacija Ugdymo įstaigoje** – situacija, kurią lydi bendruomenės narių išgastis, įtampa, nesaugumas, pavojus, sutrikimas, baimė, nerimas ir pan., sutrikdanti įprastą Ugdymo įstaigos veiklą;

3.2. **krizė Ugdymo įstaigoje** – netikėtas įvykis, sutrikdantis įprastą Ugdymo įstaigos veiklą, emociskai sukrečiantis visą ar didesnę Ugdymo įstaigos bendruomenės dalį, keliantis grėsmę ugdytinių, mokinių, jų tėvų (globėjų), pedagogų, darbuotojų psichinei sveikatai;

3.3. **Ugdymo įstaigos krizių valdymo grupė** – nuolat veikianti krizinių situacijų ir krizių valdymą koordinuojanti grupė, kurios nariais skiriami krizės valdymui būtinų gebėjimų – komandinio darbo, konfliktų sprendimo, savižudybės ir savižalos rizikos atpažinimo įgūdžių turintys Ugdymo įstaigos administracijos darbuotojai, pedagogai ir (ar) pagalbos mokinii specialistai. Ugdymo įstaigos krizių valdymo grupės sudėtį tvirtina įstaigos vadovas;

3.4. **Savivaldybės krizių valdymo ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose darbo grupė** – nuolat veikianti, krizių valdymą Savivaldybės Ugdymo įstaigose koordinuojanti grupė, sudaryta iš Savivaldybės administracijos, Bendrojo ugdymo, Ikimokyklinio ugdymo, Socialinės gerovės, Sveikatos apsaugos, Duomenų apsaugos, Komunikacijos skyrių bei Vilniaus pedagoginės psichologinės tarnybos (toliau – VPPT) specialistų, turinčių krizės valdymui reikalingų kompetencijų (toliau – Savivaldybės krizių valdymo grupė). Savivaldybės krizių valdymo grupės sudėtį tvirtina Savivaldybės meras;

3.5. **krizių valdymo grupės koordinatorius** – grupės vadovas arba jo deleguotas grupės narys, kuris koordinuoja komunikaciją tarp Ugdymo įstaigos ir Savivaldybės krizės įveikos metu (Ikimokyklinio arba Bendrojo ugdymo skyriaus atstovas);

3.6. **krizės valdymas Ugdymo įstaigoje** – koordinuoti veiksmai, kuriuos atlieka Ugdymo įstaigos krizių valdymo grupė kartu su Savivaldybės krizių valdymo grupe;

3.7. **Jungtinė mokyklos psichologų krizių įveikos grupė** – iš Savivaldybės Ugdymo įstaigose dirbančių psichologų sudaryta grupė, kuri esant poreikiui teikia pagalbą krizės įveikos metu; grupės narius siūlo VPPT, sudėtį tvirtina Savivaldybės meras.

4. Įvykus krizei, visi pagalbą teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

II. KRIZIŲ VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ORGANIZAVIMAS

5. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės paskirtis – koordinuoti organizuoti krizés pasekmių įveikimą ir užtikrinti krizés paveiktiems bendruomenės nariams reikiamas pagalbos teikimą.

6. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupę rekomenduojama sudaryti iš 5–7 narių. Krizių valdymo grupėje privalo būti šie nariai:

- 6.1. vadovas (veiksmų koordinatorius);
- 6.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą;
- 6.3. narys, atsakingas už komunikaciją;
- 6.4. narys, atsakingas už saugumą;
- 6.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą.

7. Priklausomai nuo Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ dydžio ir ištaklių vienai funkcijai atliliki gali būti skiriami keli krizių valdymo grupės nariai arba vienam grupės nariui skiriama atliliki kelias funkcijas, tačiau grupės vadovo, nario, atsakingo už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą, ir nario, atsakingo už komunikaciją, funkcijas turi atliliki skirtingi asmenys. Visi grupės nariai turi turėti numatytaus pavaduojančius asmenis, kurie perimtų funkcijas grupės nariui nesant darbe.

8. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės nariai privalo būti aprūpinti tarnybinėmis ryšio priemonėmis, narių ir juos pavaduojančių asmenų kontaktinė informacija (telefonų numeriai, el. pašto adresai) turi būti žinoma visiems Ugdymo įstaigos darbuotojams.

9. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės nariai valdant krizés atvejus privalo laikytis bendruųjų asmens duomenų apsaugos reikalavimų, pasirašyti konfidentialumo pasižadėjimus.

10. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės narių funkcijos ir veiksmai:

- 10.1. krizių valdymo grupės vadovas:
 - 10.1.1. įvykus krizinei situacijai (krizei) ar gavęs informacijos apie galimą krizés atvejį nedelsdamas informuoja Savivaldybės krizių valdymo grupę (grupės koordinatoriu – Ikimokyklinio arba Bendrojo ugdymo skyriaus atstovą);
 - 10.1.2. sušaukia Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupę veiksmų planui (1 priedas) parengti bei užtikrina, kad darbo grupės nariams dalyvaujant krizés valdymo veikloje būtų paskirti pavaduojantys darbuotojai;
 - 10.1.3. kartu su Savivaldybės krizių valdymo grupe aptaria, kada, kaip ir kokia informacija apie krizę bei jos valdymą bus pateikta Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ bendruomenei;
 - 10.1.4. užtikrina, kad nedelsiant (ne vėliau kaip kitą ugdymo dieną) vienu metu mažoms mokiniių (ugdytiniių) tėvų grupėms (klasėse (grupėse) būtų tinkamai pateikta informacija apie įvykusią krizę ir jos valdymo eigą;
 - 10.1.5. Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ bendruomenės nario mirties atveju pasirūpina tinkamu jo asmens duomenų sutvarkymu sąrašuose, registruose ir kitose laikmenose; mirusiojo daiktų perdavimu artimiesiems;
 - 10.1.6. pasibaigus krizés įveikos veiksmams, ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atliliki aktyvūs krizés valdymo veiksmai, pateikia ataskaitą (2 priedas) Savivaldybės krizių valdymo grupės koordinatoriui (Ikimokyklinio arba Bendrojo ugdymo skyriaus atstovui);
 - 10.1.7. pagal poreikį, bet ne rečiau kaip 2 kartus per mokslo metus, inicijuoja Ugdymo įstaigos krizių valdymo grupės posėdžius krizių valdymo klausimams aptarti;

10.1.8. rūpinasi, kad visi krizių valdymo grupės nariai įgytų būtinų kompetencijų ir nuolat (ne rečiau kaip kartą per metus) tobulintų kvalifikaciją šioje srityje;

10.2. narys, atsakingas už psichologinės pagalbos organizavimą ir (ar) teikimą:

10.2.1. įvykus krizei, vertina situaciją (labiausiai križės paveiktus bendruomenės narius, psichologinės pagalbos teikimo poreiki) ir vidinius išteklius, reikalingus psichologinei pagalbai teikti;

10.2.2. bendradarbiaudamas su Savivaldybės križių valdymo grupe organizuoja psichologinės pagalbos bendruomenės nariams teikimą; teikia informaciją apie psichologinės pagalbos gavimo galimybes ne Ugdymo įstaigoje;

10.3. narys, atsakingas už komunikaciją:

10.3.1. reguliarai atnaujina križių valdymo grupės narių ir psichologinės pagalbos teikėjo (-ų) kontaktus bei užtikrina jų prieinamumą grupės nariams ir Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ bendruomenei;

10.3.2. bendradarbiaudamas su Savivaldybės križių valdymo grupe rengia informacijos apie križę tekstus Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ bendruomenei, žiniasklaidai;

10.3.3. paruošia informaciją apie križę ir praneša mokinį (ugdytinių) tėvams (globėjams, rūpintojams);

10.4. narys, atsakingas už saugumo priemonių organizavimą:

10.4.1. esant krizei, susijusiai su realia (ar suvokiamu) grėsme bendruomenės narių civiliniams saugumui, nedelsdamas imasi priemonių, užtikrinančių saugumą, prieikus nedelsdamas iškviečia pagalbą bendruoju pagalbos telefonu 112;

10.4.2. po križės vertina saugumo priemonių efektyvumą;

10.5. narys, atsakingas už pirmosios medicininės pagalbos organizavimą:

10.5.1. esant realiai (ar suvokiamai) grėsmei bendruomenės narių sveikatai ir (ar) gyvybei, nustato poreikį ir inicijuoja pirmosios medicininės pagalbos teikimą, prieikus iškviečia pagalbą bendruoju pagalbos telefonu 112;

10.5.2. rūpinasi, kad križės atveju būtų priemonių, reikalingų pirmajai medicininei pagalbai suteikti ir numato vietą (-as) Vilniaus lopšelyje-darželyje „Pelenė“, kur galėtų būti teikiama pirmoji medicininė pagalba;

10.5.3. po križės vertina pirmosios pagalbos organizavimo efektyvumą.

III. SAVIVALDYBĖS KRIZIŲ VALDYMO GRUPĖS VEIKLA

11. Savivaldybės križių valdymo grupės paskirtis – padėti Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ križių valdymo grupėms atliliki koordinuotus veiksmus križinių situacijų (križių) įveikos metu (įvertinti galimą asmenų paveiktumą, tēstinės pagalbos poreikį, suplanuoti tēstinę pagalbą bei postvencinius veiksmus).

12. Savivaldybės križių valdymo grupės narių funkcijos:

12.1. grupės vadovas ir jo pavaduotojas – Savivaldybės administracijos atstovai, vadovauja grupės darbui; inicijuoja grupės posėdžius križių valdymo Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ klausimams svarstyti, grupės narių funkcijoms pasiskirstyti, veiklos rezultatams aptarti pagal križių valdymo koordinatorių pateiktas ataskaitas; esant poreikiui padeda Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ križių valdymo grupėms įveikti išorės grėsmes ir sunkumus, kurie gali apsunkinti križės įveiką;

12.2. križių valdymo Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ koordinatoriai – Bendrojo ugdymo skyriaus ir Ikimokyklinio ugdymo skyriaus atstovai, kurie įvykus križinei situacijai (krizei) ir (ar) gavę informaciją apie galimą križės atvejį Vilniaus lopšelyje-darželyje „Pelenė“:

12.2.1. komunikuoja su Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ križių valdymo grupės vadovu, derina križės įveikos veiksmus, esant poreikiui vyksta į Vilniaus lopšelį-darželį „Pelenė“, padeda parengti križės valdymo planą;

12.2.2. padeda Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės vadovui užtikrinti reikalingą pagalbą bendruomenės nariams ir teikti informaciją apie atvejį visuomenei;

12.2.3. apie krizės atvejį informuoja Savivaldybės krizių valdymo grupės vadovą ir kitus narius, kurie pagal kompetenciją galėtų suteikti pagalbą Vilniaus lopšeliui-darželiui „Pelenė“. Informacija grupės nariams teikiama laikantis bendrujų asmens duomenų apsaugos reikalavimų ir tokia apimtimi, kiek būtina atsakingiems asmenims atliliki funkcijas;

12.2.4. pasibaigus krizei, priima Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės ataskaitą apie atliktus veiksmus.

12.3. Komunikacijos skyriaus atstovas:

12.3.1. esant poreikiui padeda Ugdymo įstaigai patikslinti krizės faktus (susisiekti su nukentėjusio asmens artimaisiais ir (ar) policija, kitomis institucijomis);

12.3.2. padeda Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizės valdymo grupės nariams bendrauti su trečiosiomis šalimis (žiniasklaida, nevyriausybiniemis organizacijomis ir pan.); koordinuoja teikiamą informaciją žiniasklaidai apie krizinę situaciją ir jos įveiką;

12.3.3. konsultuoja Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupės narius, kaip informuoti apie krizę Ugdymo įstaigos bendruomenę;

12.3.4. esant poreikiui komentuoja Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizės įvykį žiniasklaidai ir (arba) padeda Ugdymo įstaigos krizių valdymo grupės nariams pasirengti teikti interviu žiniasklaidai;

12.4. VPPT atstovai:

12.4.1. kartu su Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo komandos vadovu aptaria psichologinės pagalbos poreikį, konsultuoja dėl krizės įveikos proceso, aptaria esamus ištaklius;

12.4.2. esant būtinybei teikia pagalbą Vilniaus lopšelyje-darželyje „Pelenė“, prisideda prie veiksmų plano sudarymo ir veiksmų koordinavimo, informacijos parengimo bendruomenei ir žiniasklaidai, psichologinės pagalbos teikimo bendruomenei;

12.4.3. po aktyvaus dalyvavimo aptaria krizės įveiką, konsultuoja dėl priemonių, kurias reikėtų įgyvendinti tobulinant krizių prevenciją Vilniaus lopšelyje-darželyje „Pelenė“, esant poreikiui organizuoja emocinę paramą specialistams, teikusiems pagalbą;

12.4.4. sudaro Jungtinę ugdymo įstaigos psichologų krizių įveikos grupę (toliau – Jungtinė grupė), kurią tvirtina Savivaldybės mero potvarkiu;

12.4.5. esant poreikiui telkia Jungtinės grupės specialistus pagalbos veiksmams ir koordinuoja Jungtinės grupės narių teikiamą pagalbą;

12.4.6. veda Jungtinės grupės supervizijas krizių valdymo temomis;

12.5. Socialinės gerovės skyriaus atstovai:

12.5.1. esant poreikiui koordinuoja pagalbos teikimą mokinio (ugdytinio) šeimai, padeda Ugdymo įstaigai nustatyti tokios pagalbos poreikį;

12.5.2. teikia informaciją Ugdymo įstaigai apie pagalbos vaikui, šeimai gavimo galimybes Vilniaus mieste;

12.6. Sveikatos apsaugos skyriaus atstovas esant, poreikiui, bendradarbiaudamas su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis ir Vilniaus miesto visuomenės sveikatos biuru, padeda Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ krizių valdymo grupei, kad krizės atveju būtų užtikrintas reikiamos medicininės pagalbos suteikimas;

12.7. Duomenų apsaugos skyriaus atstovas prižiūri, vertina ir padeda užtikrinti asmens duomenų apsaugos reikalavimų laikymąsi visuose krizės atvejo valdymo procesuose bei teikiant informaciją visuomenei.

IV. SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

13. Bet kuris Vilniaus lopšelio-darželio „Pelenė“ darbuotojas, sužinojęs apie mokinio, auklėtinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, privalo nedelsdamas informuoti Ugdymo įstaigos vadovą.

14. Ugdymo įstaigos vadovas informuoja ugdytinio atstovus pagal įstatymą (tėvus, globėjus, rūpintojus) ir Savivaldybės krizių valdymo grupės koordinatorių.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Visi lopšelio-darželio „Pelenė“ darbuotojai privalo būti supažindinti su krizių valdymo tvarką Ugdymo įstaigoje.

16. Visi pagalbą krizinėje situacijoje Ugdymo įstaigoje teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atliliki pavestas funkcijas, nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

KRIZĖS VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE PLANAS

Įvykio pobūdis, aprašymas:.....

Kas informavo:.....

Kada:.....

.....

Planuojami veiksmai:

Data, laikas	Atsakingas asmuo	Veiksmai

KRIZĖS VALDYMO UGDYMO ĮSTAIGOJE ATASKAITA

Ugdymo įstaiga:.....

Įvykis: data, įvykio pobūdis:

.....
Informacijos apie įvykį šaltinis (kas, kaip informavo apie įvykį):
.....

Kada ir kokias institucijas Ugdymo įstaiga informavo apie įvykį:
.....

Pagalbos teikėjai:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės, veiksmai:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos ugdymo įstaigoje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas.	
Mokiniams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų skaičius).	
Ugdymo įstaigos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą – individuali, grupinė, gavėjų kaičius)	
Pranešimai bendruomenei, visuomenei (kada, kokie, kam teikta, su kuo derinta)	
Kiti veiksmai (detaliai aprašomi nurodant tikslias datas, laiką, atsakingus asmenis, priimtus sprendimus...).	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Ugdymo įstaigos grupės koordinatorius (parašas)